

Pryfed bwydadwy

Canllawiau i fusnesau ar awdurdodi pryfed bwydadwy fel bwydydd newydd.
Pwysig

O 1 Ionawr 2024 ymlaen, ni chaiff cynhyrchion bwyd sy'n cynnwys pryfed bwydadwy aros ar y farchnad ym Mhrydain Fawr oni bai bod cais wedi'i gyflwyno i ni, erbyn 31 Rhagfyr 2023, er mwyn awdurdodi'r rhywogaeth honno o bryfed bwydadwy fel bwyd newydd.

Cyflwynwyd ceisiadau bwydydd newydd dilys erbyn y dyddiad dan sylw ar gyfer y pedair rhywogaeth o bryfed bwydadwy canlynol yn unig:

1. **Cynrhonyn y blawd melyn** (*Tenebrio molitor*)
2. **Criciedyn y t?** (*Acheta domesticus*)
3. **Criciedyn rhesog** (*Grylloides sigillatus*)
4. **Pryf milwrol du** (*Hermetia illucens*)

Os ydych yn gwerthu cynhyrchion sy'n cynnwys unrhyw bryfed bwydadwy eraill, mae'n rhaid i chi eu tynnu oddi ar y farchnad ar unwaith a gwneud cais llawn i'w hawdurdodi fel bwydydd newydd. Unwaith y bydd eich cynhyrchion wedi'u hawdurdodi, byddwch yn gallu eu rhoi ar y farchnad eto ym Mhrydain Fawr.

Pryfed bwydadwy fel bwydydd newydd

Nid oes tystiolaeth o hanes arwyddocaol o fwyta'r rhan fwyaf o bryfed bwydadwy yn y DU neu'r UE cyn 15 Mai 1997. Dyna pam mae'r pryfed hyn yn cael eu hystyried yn fwydydd newydd o dan [Reoliad \(UE\) a gymathwyd 2015/2283](#).

Mae hyn yn golygu bod angen iddynt fod yn destun asesiad diogelwch cyn-marchnata gorfodol a chael eu hawdurdodi cyn y gellir eu rhoi yn gyfreithlon ar y farchnad ym Mhrydain Fawr.

Gallwch ddysgu mwy am fwydydd newydd yn ein [Canllawiau ar awdurdodi bwydydd newydd](#).

Pryfed bwydadwy yn yr UE a'r DU cyn i'r DU ymadael â'r UE

Cafodd pob pryfyn bwydadwy, ac eithrio gwiddonyn caws yr Almaen a gwiddonyn blawd, eu cydnabod fel bwydydd newydd yn rheoliadau bwyd newydd yr UE yn 2015. Cyflwynodd y rheoliadau y gofyniad i'r cynhyrchion gael eu hawdurdodi cyn y gellir eu rhoi ar farchnad yr UE, a oedd, ar y pryd, yn cynnwys y DU.

Roedd mesurau pontio'n caniatáu i saith rhywogaeth o bryfed bwydadwy aros ar y farchnad yn yr UE a'r DU, yn ddibynnol ar amodau penodol. Dyma'r rhywogaethau:

1. Cynrhonyn y blawd bach (*larfâu alphitobius diaperinus*)
2. Criciedyn y t? (*Acheta domesticus*)
3. Cynrhonyn y blawd melyn (*Tenebrio molitor*)
4. Criciedyn rhesog neu griciedyn y t? trofannol (*Gyllodes sigallatus*)
5. Sioncyn y gwair o rywogaeth *Schistocerca americana* (bird grasshoppers) neu locust yr anialwch (*Schistocerca gregaria*)

6. Locust ymfudol (*Locusta migratoria*)
7. Pryf milwrol du (*Hermetia illucens*)

Mesurau pontio ym Mhrydain Fawr

Mesurau pontio ym Mhrydain Fawr cyn 31 Rhagfyr 2023

Daeth Rheoliad 20 o [Reoliadau Bwyd a Bwyd Anifeiliaid \(Diwygiadau Amrywiol\) 2022](#) i rym ar 31 Rhagfyr 2022. Roedd y Rheoliad hwn yn diwygio trefniadau pontio gwreiddiol yr UE ac yn caniatáu i'r saith cynnyrch pryfed bwydadwy cymwys a restrir uchod aros ar y farchnad ym Mhrydain Fawr tan 31 Rhagfyr 2023.

Diwedd mesurau pontio penodol i Brydain Fawr ar gyfer pryfed bwydadwy ar ôl 31 Rhagfyr 2023

Daeth y mesurau pontio i ben ar 31 Rhagfyr 2023.

O 1 Ionawr 2024 ymlaen, yr unig rywogaethau a all aros ar y farchnad ym Mhrydain Fawr heb fod yn destun proses awdurdodi cyn eu rhoi ar y farchnad, hyd nes y gwneir penderfyniad ar y cais i'w hawdurdodi fel bwyd newydd, yw'r rhai sy'n bodloni'r holl feini prawf canlynol:

-
- maent yn bodloni amodau gwreiddiol yr UE
- maent yn rhan o gais cyfredol o dan y rheoliadau bwydydd newydd a gyflwynwyd i naill ai'r Asiantaeth Safonau Bwyd neu Safonau Bwyd yr Alban erbyn 31 Rhagfyr 2023

Mesurau pontio yng Ngogledd Iwerddon

Yng Ngogledd Iwerddon, mae mesurau pontio tebyg ar waith i ganiatáu i gynhyrchion a roddwyd ar y farchnad yn gyfreithlon yn yr UE aros ar y farchnad yng Ngogledd Iwerddon. Hyd nes y bydd penderfyniad terfynol wedi'i bennu gan Gomisiwn yr UE mewn perthynas ag unrhyw gais sy'n bodloni'r gofynion o dan Erthygl 35 (2), Rheoliad (UE) Rhif 2015/2283, gellir parhau i roi'r cynhyrchion hyn ar y farchnad yng Ngogledd Iwerddon. Gellir dod o hyd i bryfed bwydadwy sydd wedi'u hawdurdodi i'w rhoi ar y farchnad yng Ngogledd Iwerddon ar [wefan y Comisiwn Ewropeaidd](#).

Ers 1 Hydref 2023, mae Fframwaith Windsor yn caniatáu i safonau Prydain Fawr ar gyfer iechyd y cyhoedd mewn perthynas â bwyd, marchnata a deunyddiau organig wneud cais am nwyddau manwerthu wedi'u pecynnu ymlaen llaw sy'n symud drwy Gynllun Symud Nwyddau Manwerthu Gogledd Iwerddon (NIRMS). O dan Fframwaith Windsor, gall bwydydd sydd wedi'u hawdurdodi ym Mhrydain Fawr gael eu rhoi ar y farchnad yng Ngogledd Iwerddon ar yr amod eu bod yn gymwys o dan NIRMS, ac yn cael eu symud drwyddo.